

KULTUROZNAWSTWO – STUDIA LICENCJACKIE STACJONARNE
PLAN SPECJALNOŚCI I PUNKTY ECTS

SPECJALNOŚĆ: EKOLOGIE KULTURY

ROK 2					
Przedmiot	Z/E	SEMESTR I		SEMESTR II	
		Liczba godzin	Punkty	Liczba godzin	Punkty
Humanistyka środowiskowa	-	30 k	3	30 k	3
Studia wielogatunkowe	-	30 k	3	-	-
Ekologia mediów	-	30 wa	3	-	-
Badania ekosystemów miejskich	-	-	-	30 wa	3
Laboratorium humanistyczne I	-	-	-	30 wa	3
Razem:		90	9	90	9
ROK 3					
Przedmiot	Z/E	SEMESTR III		SEMESTR IV	
		Liczba godzin	Punkty	Liczba godzin	Punkty
Ekspozycje przyrody	-	30 k	4	-	-
Etyka relacyjna	-	30 k	4	-	-
Ekologia dźwięku	-	-	-	30 wa	4
Laboratorium humanistyczne II	-	-	-	30 wa	4
Razem:		60	8	60	8
Razem rok 2 i 3		300 godz. / 34 punktów ECTS			

k – konwersatorium; wa – warsztaty

Sylwetka absolwenta/absolwentki

Absolwenci i absolwentki specjalności posiadają wiedzę i umiejętności pozwalające prowadzić działania kulturotwórcze, edukacyjne i animacyjne związane z aktywnością człowieka w różnych środowiskach. Są przygotowani/e do samodzielnego i zespołowego inicjowania działań prośrodowiskowych oraz badania praktyk kulturowych dotyczących ekosystemów. Jako kulturoznawcy i kulturoznawczynie potrafią poddać analizie i interpretacji kulturowe źródła współczesnych problemów środowiskowych wynikające z realizowanych stylów życia, systemów wartości i znaczeń. Potrafią mierzyć się z wyzwaniami, jakimi dla współczesnych społeczeństw są zmiany klimatyczne, ochrona bioróżnorodności, problemy ekonomiczne, energetyczne i żywnościowe, współczesne kierunki rozwoju nauki i technologii. Mogą podjąć pracę w instytucjach kultury (centra poznawcze, muzea przyrodnicze, muzea sztuki), państwowych, samorządowych, pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje),

jak również w firmach prywatnych (marketing, reklama) oraz w ramach własnej działalności gospodarczej, tam, gdzie konieczna jest znajomość problemów środowiskowych. Wyposażeni w narzędzia teoretyczne i praktyczne mogą podjąć się przygotowywania i wdrażania projektów mających na celu włączenie niezbędnych standardów do polityki instytucji lub firmy (np. standard ekologiczny Green Office) oraz sporządzać oparte na badaniach jakościowych ekspertyzy.

Opis przedmiotów

Humanistyka środowiskowa

Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów i studentek z podstawowymi nurtami oraz problemami badawczymi podejmowanymi w polu humanistyki środowiskowej (ekologicznej, zrównoważonej, ekoposthumanistyki) i nowej humanistyki oraz wyposażenie ich w słownik teoretyczny umożliwiający badanie współczesnych praktyk kulturowych związanych z ekologią. Studenci/tki poznają m.in. następujące teorie, nurty i zagadnienia:

- posthumanistyka, biohumanistyka (R. Braidotti),
- studia nad nauką i technologią (STS),
- teoria aktora-sieci, ANT (B. Latour),
- feministyczne nowe materializmy (D. Haraway, K. Barad, S. Alaimo),
- antropologia ekologiczna (T. Ingold),
- studia postkolonialne (G. Spivak),
- studia wielogatunkowe (E. Kirksey),
- antropocen.

Studia wielogatunkowe

Studenci/tki dowiedzą się, w jaki sposób relacje ludzi i nie-ludzi są badane i problematyzowane w obrębie studiów między- i wielogatunkowych (E. Kirksey), zostaną wprowadzeni w humanistyczne i krytyczne studia nad zwierzętami, roślinami, grzybami, mikroorganizmami, życiem syntetycznym. Przedmiotem studiów i badań będą:

- przemiany statusu życia nie-ludzkiego w filozofii zachodniej (starożytnej i nowożytnej),
- zagadnienia nie-ludzkich tożsamości, podmiotowości, osobowości prawnych (teoria krytyczna i polityczna, prawo i etyka),
- kulturowe konteksty biologii, botaniki, farmacji, medycyny, rolnictwa i hodowli plantacyjnej, przemysłowej oraz biotechnologii,
- studia nad zwierzętami, krytyczne studia nad roślinami (CPS), etnobotanika,
- przednowoczesne, pozaeuropejskie, indygeniczne epistemologie i praktyki,
- praktyki estetyczne i artystyczne, w tym angażujące żywe organizmy.

Ekologia mediów

Celem zajęć będzie analiza wpływu nowych mediów i technologii na środowisko. Nacisk położony będzie na materialny wymiar kultury cyfrowej. Studenci/tki zapoznają się z perspektywami ekologii i geologii mediów oraz studiów nad infrastrukturą. Przedmiotem zainteresowania będą takie zjawiska i procesy, jak:

- pozyskiwanie i transport rzadkich minerałów oraz metali wykorzystywanych do produkcji urządzeń mobilnych,
- cyfrowe zanieczyszczenie i ślad węglowy sektora teleinformatycznego,
- architektura klimatyzowanych serwerowni; infrastruktura teleinformatyczna w przestrzeni miejskiej,
- projektowanie i naprawa urządzeń mobilnych,
- społeczne życie baterii, ładowarek i przewodów zasilających,
- utylizacja urządzeń mobilnych i odpady.

Badania ekosystemów miejskich

Podczas zajęć wypracowane zostanie pojęcie miejskiego ekosystemu; problematyzowane będą potoczne rozumienie ekologii oraz kategoria zrównoważonego rozwoju. Ekosystem miejski ujmowany będzie jako sieć relacji, na którą składają się konkretne przestrzenie (osiedla, parki, ogrody), audiosfera, działania aktywistów, gospodarka komunalna, mieszkalnictwo, etc. Stosując metody jakościowe, badać będziemy działanie miejskich ekosystemów (modele samowystarczalności i samoorganizacji różnych obszarów oraz możliwości współpracy i wzajemnego sieciowania, etc.). Warsztaty mają na celu:

- poszukiwanie w przestrzeni miast poszczególnych ekosystemów oraz tworzenie ich mapy,
- etnografię ekosystemów miejskich pojmowanych jako sieć relacji ludzkich i nie-ludzkich aktorów,
- analizę polityk miejskich w kontekście świadomego sterowania istniejącymi ekosystemami miejskimi.

Laboratorium humanistyczne

Zajęcia o charakterze warsztatowym mają na celu realizację zespołowych, eksperymentalnych projektów badawczych i artystycznych, m.in. za pomocą metod badań opartych na sztuce. Projekty mogą mieć formę interwencji w przestrzeń (np. park, ogród, las, osiedle, sieć społecznościowa), instytucje, ekspozycje. W trakcie zajęć studenci/tki nabywają praktycznych umiejętności w zakresie projektowania, realizowania oraz ewaluowania projektów badawczych, artystycznych, animacyjnych.

Ekspozycje przyrody

Celem zajęć jest naświetlenie historycznie i kulturowo zmiennych wyobrażeń natury (tzw. „alternatywne przyrody”). Studenci/tki będą analizować i interpretować reprezentacje przyrody utrwalone w tekstach literackich, filmach, sztuce czy w przestrzeniach „natury” takich jak muzea przyrodnicze, ogrody botaniczne, ogrody zoologiczne, centra nauki. Będą przyglądać się, temu, w jaki sposób przyroda jest w nich wytwarzana, wizualizowana i waloryzowana, jak przedstawiane są relacje między ludźmi a czynnikami nie-ludzkimi czy zmiany klimatyczne. Będą analizować wyobrażenia o świecie więcej-niż-ludzkim i formy jego przedstawiania.

Etyka relacyjna

Studenci/tki poznają główne stanowiska w obrębie etyki środowiskowej skoncentrowanej na budowaniu relacji człowieka z istotami nie-ludzkimi. Związki te zostaną poddane refleksji w polu etyki środowiskowej i posthumanistycznej. W ramach kursu wypracowywane będą warianty etyki relacyjnej pojmowanej jako oparta na wiedzy troska o Innego. Przykładowe zagadnienia:

- relacja, relacyjność, stawianie się,
- etyka a moralność, wartość instrumentalna a wartość inherentna, podejścia ekstensjonistyczne i nieekstensjonistyczne,
- sprawiedliwość środowiskowa i wielogatunkowa,
- etyka stawania-się-z (D. Haraway), etyko-onto-epistemologia (K. Barad), spekulatywna etyka troski (M. Puig de la Bellacasa, T. van Dooren) i etyka podatności na zranienie (M. Hird).

Ekologia dźwięku

Celem zajęć jest poszerzenie wiedzy o roli dźwięku w świecie więcej-niż-ludzkim, podstawowych zagrożeniach fonicznych (hałas, schizofonia, agresja dźwiękowa, etc.), strategiach ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem fonicznym, a także metodach badań pejzażu dźwiękowego. Studenci będą rozwijali swoją wrażliwość słuchową poprzez ćwiczenia „czyszczenia uszu” (R.M. Schafer), spacerów dźwiękowych oraz zdobywali kompetencje w zakresie twórczej pracy z dźwiękiem przy użyciu nowoczesnych narzędzi nagrywania dźwięków i ich cyfrowej obróbki (programy i edytory dźwięku typu DAW, edycja ścieżki dźwiękowej w Cubase, etc.).

Odpowiedzialni za prowadzenie specjalności: **dr Magdalena Zamorska, dr Jacek Małczyński**